

การจัดการดินตื้น

ดิน เป็นทรัพยากรธรรมชาติที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์เป็นอย่างยิ่ง โดยมนุษย์ได้อาศัยพื้นดินในการทำประโยชน์ด้านการเกษตร ป่าไม้ และปศุสัตว์ การเกิดดินโดยกระบวนการตามธรรมชาติต้องใช้ระยะเวลาอันยาวนาน ประกอบด้วยเนื้อดินบางส่วนถูกชะล้างพังทลายอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นมนุษย์จึงต้องทำการอนุรักษ์ และพัฒนาที่ดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ตลอดไป โดยการใช้ดินอย่างถูกวิธีตามสมบัติของดิน

ดินตื้น คือดินที่มีชั้นลูกรัง ก้อนกรวด เศษหิน ปะปนอยู่ในเนื้อดิน หรือมีชั้นหินปูนมาริล หรือพบชั้นหินพื้นอยู่ตื้นกว่า 50 ซม. จากผิวดิน เนื้อดินจะมีปริมาณชั้นส่วนหยาบกรวด หรือลูกรังปนอยู่ มากกว่าร้อยละ 35 ทำให้มีปริมาตรของดินน้อย ดินจึงอุ้มน้ำได้น้อย มักขาดแคลนน้ำในฤดูฝน ทั้งช่วง ส่งผลให้พืชไม่สามารถเจริญเติบโตได้ดี เกิดมาจากวัตุภคทำเน็ดดิน เช่น หินดินดานเชิงเขา หรือเศษหินเชิงเขาที่ส่วนใหญ่เป็นพวกหินตะกอนเนื้อหยาบ

คือ หินทราย หินกรวดมน แตกกระจัดกระจายร่วงหล่นออกมาทับถมเกาะอยู่บริเวณเชิงเขา หรือเป็นผลจากกระบวนการทางดินที่ทำให้เกิดการสะสมปูนมาริล หรือศิลาแลงในดิน ปัญหาดินตื้น เช่น มีปริมาณชั้นส่วนหยาบปนอยู่ในดินมากทำให้มีเนื้อดินน้อย มีธาตุอาหารน้อย ไม่อุ้มน้ำ ชั้นล่างของดินชนิดนี้จะแน่นทึบรากพืชชอนไชไปไดยาก พืชไม่สามารถเจริญเติบโตได้อย่างปกติ

แนวทางการจัดการดินตื้น

การจัดการดินในพื้นที่เหล่านี้จะต้องกระทำอย่างระมัดระวัง ควรเลือกทำการเกษตรในพื้นที่ที่มีหน้าดินหนา มากกว่า 25 ซม. และไม่มีก้อนกรวดหรือลูกรังกระจัดกระจายอยู่ที่ผิวดินมาก ปรับปรุงดินด้วยการไถกลบพืชปุ๋ยสด ร่วมกับการปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกอัตรา 2-3 ตัน/ไร่ หรือขุดหลุมปลูกไม้ผลขนาด 75x75x75 ซม. หรือถึงชั้นหินพื้น และปรับปรุงหลุมปลูกด้วยหน้าดินที่ไม่มีก้อนกรวด หรือลูกรังร่วมกับปุ๋ยหมัก หรือปุ๋ยคอก ใช้ปุ๋ยเคมีตามชนิดพืชที่ปลูก ร่วมกับการนำหมักชีวภาพ หรือพัฒนาเป็นทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์

เรียบเรียงข้อมูล : กลุ่มวิจัยและพัฒนาการจัดการดินเสื่อมโทรม กองวิจัยและพัฒนาการจัดการที่ดิน
ออกแบบ : สำนักวิทยาศาสตร์เพื่อการพัฒนาที่ดิน

ชุดองค์ความรู้วิชาการวันดินโลก 2567 เรื่อง **“ใส่ใจมาตรฐาน ตรวจวัดจัดการ ดินดียั่งยืน”**

กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์